

Sygn. akt: I Ns 278/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Szubstarski

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Bukiejko

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2023 r. w Kętrzynie na rozprawie

sprawy z wniosku R. A. (1)

z udziałem M. A.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić , iż w skład majątku wspólnego R. A. (1) i M. A. wchodzi :

- własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w K., o powierzchni 50,80 m², dla którego w Sądzie Rejonowym w Kętrzynie prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 226 150 (dwieście dwadzieścia sześć tysięcy sto pięćdziesiąt) złotych;
- komoda – o wartości 600 (sześćset) złotych;
- wieszak wolnostojący - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- lustro – o wartości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;
- szafki kuchenne w zabudowie - o wartości 500 (pięćset) złotych;
- stolik ścienny i krzesła - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- kuchenka gazowa - o wartości 500 (pięćset) złotych;
- okap - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- oświetlenie kuchenne - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- łazienkowe szafki wisząca i wolnostojąca - o wartości 400 (czterysta) złotych;
- łazienkowe lustro - o wartości 100 (sto) złotych;
- dziecięce łóżeczko turystyczne - o wartości 100 (sto) złotych;
- oświetlenie pokojowe - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- salonowy komplet wypoczynkowy - o wartości 2 000 (dwa tysiące) złotych;

- telewizor Samsung - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- meblościanka (komoda z półką pod telewizor - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- stół z krzesłami - o wartości 700 (siedemset) złotych;
- dywan - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- salonowe oświetlenie - o wartości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;
- sypialniana garderoba w zabudowie - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- biurko komputerowe - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- monitor i głośniki do komputera - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- łóżko małżeńskie (stelaż z materacem) - o wartości 1 300 (jeden tysiąc trzysta) złotych;
- półki na lampki nocne - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- oświetlenie sypialnianie - o wartości 200 (dwieście) złotych;

t.j. majątek o łącznej wartości 237 950 (dwieście trzydzieści siedem dziewięćset pięćdziesiąt) złotych;

II. wartość nakładów wnioskodawczynie R. A. (1) z majątku osobistego na majątek wspólny ustalić na kwotę 11 000 (jedenaście tysięcy) złotych, natomiast wartość nakładów uczestnika M. A. z majątku osobistego na majątek wspólny ustalić na kwotę 41 944,88 (czterdzieści jeden tysięcy dziewięćset czterdzieści cztery, osiemdziesiąt osiem) złotych,

III. ustalić równe udziały stron w majątku wspólnym;

IV. dokonać podziału majątku wspólnego R. A. (1) i M. A. w ten sposób, że:

a) wnioskodawczynie R. A. (1) przyznać na wyłączną własność :

- lustro – o wartości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;
- dziecięce łóżeczko turystyczne - o wartości 100 (sto) złotych;
- meblościanka (komoda z półką pod telewizor - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- stół z krzesłami - o wartości 700 (siedemset) złotych;
- dywan - o wartości 300 (trzysta) złotych;

t.j. składniki majątku o łącznej wartości 2 250 (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt) złotych;

b) uczestnikowi M. A. przyznać na wyłączną własność :

- własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku nr (...) przy ul. (...) w K., o powierzchni 50,80 m², dla którego w Sądzie Rejonowym w Kętrzynie prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 226 150 (dwieście dwadzieścia sześć tysięcy sto pięćdziesiąt) złotych;
- komoda – o wartości 600 (sześćset) złotych;
- wieszak wolnostojący - o wartości 200 (dwieście) złotych;

- szafki kuchenne w zabudowie - o wartości 500 (pięćset) złotych;
- stolik ścienny i krzesła - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- kuchenka gazowa - o wartości 500 (pięćset) złotych;
- okap - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- oświetlenie kuchenne - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- łazienkowe szafki wisząca i wolnostojąca - o wartości 400 (czteryście) złotych;
- łazienkowe lustro - o wartości 100 (sto) złotych;
- oświetlenie pokojowe - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- salonowy komplet wypoczynkowy - o wartości 2 000 (dwa tysiące) złotych;
- telewizor Samsung - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- salonowe oświetlenie - o wartości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;
- sypialniana garderoba w zabudowie - o wartości 1 000 (jeden tysiąc) złotych;
- biurko komputerowe - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- monitor i głośniki do komputera - o wartości 200 (dwieście) złotych;
- łóżko małżeńskie (stelaż z materacem) - o wartości 1 300 (jeden tysiąc trzysta) złotych;
- półki na lampki nocne - o wartości 300 (trzysta) złotych;
- oświetlenie sypialnianie - o wartości 200 (dwieście) złotych;

t.j. składniki majątku o łącznej wartości 235 700 (dwieście trzydzieści pięć tysięcy siedemset) złotych;

V. zasądzić od uczestnika M. A. na rzecz wnioskodawczyni R. A. (1) kwotę 85 780,12 (osiemdziesiąt pięć tysięcy siedemset osiemdziesiąt, dwanaście) złotych tytułem dopłaty oraz wzajemnego rozliczenia nakładów z majątku osobistego stron na majątek wspólny, płatną w terminie 3 (trzech) miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi zapłaty;

VI. w pozostałej części wnioski stron oddalić,

VII. nakazać ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Olsztynie od uczestnika kwotę 1 374,47 zł (jeden tysiąc trzysta siedemdziesiąt cztery, czterdzieści siedem) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a w pozostałej części orzec, że wnioskodawczyni i uczestnik we własnym zakresie ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni R. A. (1) złożyła wniosek o podział majątku wspólnego z uczestnikiem postępowania M. A. po rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód wskazując, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w K., o wartości 250 000 zł, wraz z ruchomościami stanowiącymi wyposażenie lokalu. Wnioskodawczyni wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie składnika majątku uczestnikowi z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni w

wysokości połowy tego prawa. Wniosła ponadto o rozliczenie nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię z jej majątku osobistego, na majątek wspólny, w wysokości 13 000 złotych. W konsekwencji wniosła o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni łącznej kwoty 138 000 zł tytułem spłaty jej udziału oraz zwrotu poczynionych nakładów. Wniosła również o połowiczne obciążenie stron kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni wskazała, iż wyrokiem z dnia 24 lipca 2013 roku w sprawie sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w O. rozwiązał przez rozwód małżeństwo zawarte pomiędzy wnioskodawczynią a uczestnikiem. Strony nie zawierały umowy majątkowej małżeńskiej, w ich małżeństwie obowiązywała ustawowa wspólność majątkowa. Na majątek wspólny stron składa się spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położone w K. przy ul. (...) wraz z ruchomościami stanowiącym wyposażenie tego lokalu. Uczestnicy nabyli to prawo 29 listopada 2010 roku, jego zakup sfinansowali z kredytu hipotecznego udzielonego na podstawie umowy z 22 listopada 2010 r. z zabezpieczeniem jego spłaty hipoteką ustanowioną na nabytym lokalu. Po zakupie lokal ten wyremontowali, na co wnioskodawczyni przeznaczyła środki kwotę 13 000 złotych stanowiącej jej majątek osobisty, tj. darowiznę 10 000 złotych otrzymaną od rodziców oraz darowiznę 3 000 złotych otrzymaną od dziadka J. D.. Zaproponowany sposób podziału jest konsekwencją faktycznego podziału używania składników majątku. Uczestnik nie wyraził zgody na swoją wyprowadzkę z lokalu. Wnioskodawczyni chcąc uniknąć konfliktów zgodziła się, zaakceptowała takie rozwiązanie i wynajęła sobie i córce mieszkanie.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania M. A. wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego z wnioskodawczynią w ten sposób, aby spółdzielcze prawo do lokalu wraz z jego wyposażeniem, w całości przyznać na jego rzecz bez obowiązku spłaty udziału wnioskodawczyni oraz oddalenie żądania rozliczenia nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię do kwoty 12 000 złotych. Jednocześnie wniósł o rozliczenie własnych nakładów w wysokości 106 801,42 złotych oraz 26 800 złotych, z czego 25 500 złotych to wartość jego prac wykonawczych przy remoncie a 1 300 złotych to kwota darowizn. Wniósł także o zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów postępowania podziałowego.

W uzasadnieniu odpowiedzi uczestnik przyznał, że składnikiem majątku wspólnego jego oraz wnioskodawczyni jest lokal mieszkalny przy ul. (...) w K., przy czym zakwestionował podaną przez wnioskodawczyni jego wartość. Zaprzeczył zużyciu na remont mieszkania środków finansowych pochodzących z darowizn rodziców oraz częściowo, tj. powyżej kwoty 1 000 złotych od dziadka wnioskodawczyni. Wskazał ponadto, że osobiście remontował ten lokal w wymiarze 144 godzin, wartość osobistego zaangażowania wycenił na kwotę 25 500 złotych, i wniósł o rozliczenie tego nakładu osobistego. W lutym oraz marcu 2010 roku otrzymał od swojej matki darowizny w łącznej wysokości 1 300 złotych na nabycie kuchenki gazowej oraz okapu. Uczestnik zaprzeczył jakiegokolwiek rozmowie na temat korzystania z lokalu, zarzucił wnioskodawczyni samowolność i brak jakiegokolwiek uprzedzenia wyprowadzki i zabrania córki oraz mebli. Na koniec wskazał, że wyłącznie spłacał kredyt pomimo, że wnioskodawczyni w równym stopniu była odpowiedzialna za jego spłatę. Od 1 kwietnia 2013 roku spłacił kredyt w wysokości 59 134,70 złotych, poniósł koszt ubezpieczenia kredytu w kwocie 1 914,72 złotych oraz uregulował czynsz w kwocie 42 474,10 złotych, a począwszy od 1 kwietnia 2018 roku także energii elektrycznej – 1 098,18 złotych oraz gazu – 1 914,72 złotych. Łącznie poniesione przez niego koszty wyniosły 106 801,42 złotych.

W piśmie ostatecznie precyzującym stanowisko w sprawie (pismo pełnomocnika wnioskodawczyni z dnia 10 lipca 2023 roku wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że majątek wspólny stron stanowią:

1. własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ulicy (...) w K., opisanego w prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kętrzynie księdze wieczystej nr (...), o wartości 226 150 złotych;
2. ruchomości będących w posiadaniu uczestnika w postaci:
 - a) komoda – o wartości 600 zł;
 - b) wieszak wolnostojący - o wartości 200 zł;

- c) szafki kuchenne w zabudowie - o wartości 500 zł;
- d) stolik ścienny i krzesła - o wartości 300 zł;
- e) kuchenka gazowa - o wartości 500 zł;
- f) okap - o wartości 200 zł;
- g) oświetlenie kuchenne - o wartości 300 zł;
- h) łazienkowe szafki wisząca i wolnostojąca - o wartości 400 zł;
- i) łazienkowe lustro - o wartości 100 zł;
- j) oświetlenie pokojowe - o wartości 200 zł;
- k) salonowy komplet wypoczynkowy - o wartości 2000 zł;
- l) telewizor Samsung - o wartości 1000 zł;
- m) salonowe oświetlenie - o wartości 150 zł;
- n) sypialniana garderoba w zabudowie - o wartości 1000 zł;
- o) Biurko komputerowe - o wartości 300 zł;
- p) monitor i głośniki do komputera - o wartości 200 zł;
- q) łóże małżeńskie (stelaż z materacem) - o wartości 1300 zł;
- r) półki na lampki nocne - o wartości 300 zł;
- s) oświetlenie sypialnianie - o wartości 200 zł;

3. ruchomości będące w posiadaniu wnioskodawczynie, w postaci:

- a) lustro – o wartości 150 zł;
- b) dziecięce łóżeczko turystyczne - o wartości 100 zł;
- c) meblościanka (komoda z półką pod telewizor - o wartości 1000 zł;
- d) stół z krzesłami - o wartości 700 zł;
- e) dywan - o wartości 300 zł;

Wniosła o jego podział poprzez przyznanie uczestnikowi na własność spółdzielczego prawa do lokalu wraz z ruchomościami znajdującymi się w jego posiadaniu, a pozostałe ruchomości przyznać na własność wnioskodawczynie. Wniosła o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kwoty 117 850 złotych oraz od niej na rzecz uczestnika kwoty 1 125 złotych, tytułem spłaty połowy wartości składników majątku wspólnego przyznanych na własność każdej ze stron. Nadto o rozliczenie nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię z jej majątku osobistego na majątek wspólny, i zasądzenie z tego tytułu od uczestnika na jej rzecz kwoty 13 000 złotych oraz zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kwoty 73 085 złotych tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez uczestnika ze wspólnego spółdzielczego prawa do lokalu ponad przysługujący mu udział w okresie od czerwca 2013 roku do lipca 2023 r.

Uczestnik w stanowisku końcowym (pismo pełnomocnika uczestnika z dnia 30 czerwca 2023 roku) wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie na własność uczestnika spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w K. oraz ruchomości wskazanych w piśmie wnioskodawczyni z 30 czerwca 2023 r w sposób w nim wskazany jednak bez obowiązku spłaty wnioskodawczyni przez uczestnika. Wniósł ponadto o oddalenie żądań wnioskodawczyni zasądzenia na jej rzecz kwot 117 850 złotych, 13 000 złotych tytułem rozliczenia nakładów. Jednocześnie zażądał rozliczenia nakładów uczestnika na nieruchomości wspólną o wartości 151 621,08 złotych oraz o wartości 26800 złotych. Na rozprawie z dnia 9 sierpnia 2023 roku pełnomocnik uczestnika przyznał wartość poszczególnych ruchomości wskazanych przez pełnomocnika wnioskodawczyni w piśmie z 30 czerwca 2021 r.

Sąd ustalił co następuje :

R. D. i M. A. zawarli związek małżeński w dniu 18 września 2010 roku. Małżeństwo ustało na skutek rozwiązania przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z 24 lipca 2013 roku w sprawie (...). Wyrok uprawomocnił się 15 sierpnia 2013 r. W dniu (...) urodziło się wspólne dziecko stron - córka L. A..

(bezsporne; dowód : akta SOO. (...), tj. wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 24 lipca 2013 r. w sprawie (...) k. 68, odpis skrócony aktu małżeństwa k.7, odpis skrócony aktu urodzenia k.8).

Jeszcze przed zawarciem małżeństwa strony pracowały zarobkowo. Wnioskodawczyni od 2008 roku była zatrudniona w (...) S.A. w O., natomiast uczestnik od 1995 roku był zatrudniony w spółce (...) j.v. sp. z o.o. w G.. W trakcie małżeństwa obydwój małżonkowie pracowali zarobkowo w dotychczasowych miejscach pracy. Wnioskodawczyni w 2013 roku otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2 040 złotych miesięcznie, natomiast uczestnik ok. 1 837 złotych miesięcznie.

(dowód: 1. zaświadczenia o zatrudnieniu, k. 9 i 37 akt SO O. (...));

Z posiadanych oszczędności strony zorganizowały przyjęcie weselne. Od gości weselnych strony otrzymały w prezencie sumę ok. 15 000 złotych.

(dowód: 1. zeznania wnioskodawczyni k. 272; częściowo zeznania uczestnika k. 272v,325-326).

Po zawarciu małżeństwa, w dniu 29 listopada 2010 roku, strony nabyły własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ulicy (...), za kwotę 160 000 złotych. Z kwoty sprezentowanej przez gości weselnych (ok. 15 000 złotych), została zapłacona część ceny sprzedaży w kwocie 5 000 złotych, opłaty pobrane przez notariusza w kwocie 4 967,10 złotych, koszty wypisów, a pozostała część została przeznaczona na remont mieszkania. Pozostała część ceny sprzedaży w kwocie 155 000 złotych z kredytu bankowego w Banku (...).

(dowód: 1. akt notarialny umowa sprzedaży i oświadczenie o ustanowieniu hipoteki k. 11-14; 2. odpis księgi wieczystej – k. 9-13; 3. umowa o preferencyjny kredyt hipoteczny k. 15-18; 4. zeznania wnioskodawczyni k. 271v-272v)

Małżonkowie nie mieli wystarczających środków na konieczny remont mieszkania, dlatego każdy z nich korzystał ze wsparcia oferowanego przez ich rodziców. Wnioskodawczyni otrzymała darowiznę z przeznaczeniem na remont mieszkania od ojca w kwocie 3 000 złotych, od matki w kwocie 7 000 złotych, natomiast od dziadka w kwocie 1 000 złotych. Z kolei uczestnik otrzymał od matki kwotę 1 300 złotych, którą przeznaczył na kuchenkę wraz z okapem. Remont prowadzony był przez okres około 2 miesięcy, wykonywał go wujek wnioskodawczyni M. G. wraz ze swoim pracownikiem. W celu zmniejszenia kosztów remontu małżonkowie samodzielnie wykonywali prace porządkowe i proste prace remontowe, jak malowanie, fugowanie płytek. W trakcie remontu wnioskodawczyni zaszła w ciążę, a do narodzin córki w październiku 2011 roku, strony umeblowały mieszkanie.

(dowód: 1.zeznania świadków R. A. (2) k. 138v, S. D. k. 139 v, 2.zeznania wnioskodawczyni k. 271v-272v; 3.zeznania uczestnika k.325-326v

Wnioskodawczyni wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania wraz z małoletnią córką uczestników, w styczniu 2013 roku. Od tego czasu do chwili obecnej lokal mieszkalny przy ul. (...) w K. zajmuje uczestnik.

(bezsporne)

Wartość rynkowa spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy w Kętrzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...), według stanu na dzień 15 sierpnia 2013 roku, aktualnie wynosi 226 150 złotych.

(dowód: 1.opinia biegłego M. D. k.153-175; 2. opinia uzupełniająca k.198-206; 3. wyjaśnienia biegłego na zastrzeżenia uczestnika k.299-301)

Od dnia ustania wspólności majątkowej, do dnia 31 lipca 2023 roku, uczestnik spłacił kredyt zaciągnięty na zapłatę ceny nabycia własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego uczestników w kwocie 81 329,73 złotych.

(dowód: 1. zaświadczenia o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego k.90-91; 2. operacje na kredycie k. 332-333).

Sąd zważył co następuje :

Ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie opierają się na dokumentach urzędowych (w tym wyrok Sądu Okręgowego w O. w sprawie (...); odpisy skrócone aktu małżeństwa uczestników postępowania oraz urodzenia ich córki L. A. – w aktach sprawy (...); odpis zwykły księgi wieczystej (...)) oraz dokumentach prywatnych i kopiach dokumentów przedłożonych przez strony, które nie były wzajemnie kwestionowane, nie budzą też wątpliwości Sądu. Dlatego też Sąd dał im wiarę. Sąd dokonując ustaleń faktycznych uwzględnił także okoliczności wynikające z zeznań obu stron oraz zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, w zakresie w jakim Sąd dał im wiarę. Przy ocenie zeznań świadków Sąd miał na względzie bliskie pokrewieństwo każdego z nich z uczestnikami postępowania (świadkami były matki uczestników) oraz długi okres od ustania małżeństwa i wspólności majątkowej. Z tego względu świadkowie prezentowali raczej zdarzenia bliższe stanowisku swego dziecka, które naturalnie traktowane jako istotniejsze, po tak długim okresie rozłąki selektywnie pozostało w ich pamięci.

Z całości materiału dowodowego wynika, że uczestnicy oszczędnie dorabiali się swojego majątku. Ich jedynym źródłem dochodu było wynagrodzenie uzyskiwane comiesięcznie za świadczoną pracę. Uczestnicy od chwili zapoznania się pracowali w jednym miejscu pracy, a ich wynagrodzenie (wynikające z zaświadczeń z 2013 roku) kształtowało się na poziomie niewiele przewyższającym minimalne wynagrodzenie, które nie pozwalało zaoszczędzić dużych kwot. Jeszcze długi czas po rozłące małżonków matka uczestnika musiała wspierać go kwotą 400-500 złotych miesięcznie.

Z treści aktu notarialnego dokumentującego nabycie mieszkania wynika, że praktycznie cała cena została zapłacona z uzyskanego kredytu mieszkaniowego. Świadkowie zgodnie wskazywali, że pomagali finansowo uczestnikom urządzić i wyremontować nabyty przez siebie lokal mieszkalny. Remont odbywał się skromnymi siłami fachowymi, przy osobistym zaangażowaniu samych małżonków w zakresie zaopatrzenia w materiały, sprzętania, zagospodarowania odpadów, prostych prac remontowych.

Jednakże bezspornie i niewątpliwie uczestnicy nabyli mieszkanie, w miarę posiadanych możliwości je wyremontowali oraz wyposażyli w ruchomości zgłoszone do podziału, przy czym oboje uczestników powoływało się na wsparcie finansowe rodziców.

W tych okolicznościach Sąd dał wiarę wnioskodawczyni, że z własnych środków zorganizowali oni przyjęcie weselne, natomiast za uzyskane prezenty (gotówka ok. 15-16 tys. złotych) sfinansowali zaliczkę na cenę nabycia mieszkania, notarialne oraz publiczne koszty zawarcia umowy sprzedaży, a pozostałą część przeznaczyli na remont mieszkania. Dokończenie remontu wymagało dalszych nakładów, na które strony nie było stać. Wnioskodawczyni zaszła w ciążę,

co naturalnie spowodowało również wydatki przygotowujące na nadejście córki. Dlatego w ocenie Sądu uczestnicy musieli korzystać z darowizn bliskich.

Udzielenie darowizn potwierdzili świadkowie. S. D. potwierdziła, że jako rodzice darowali córce kwotę 10 000 złotych. R. A. (2) potwierdziła, że jako matka darowała synowi kwotę 1 300 złotych. Bezspornym w sprawie było ponadto, że wnioskodawczynie uzyskała również darowiznę od swojego dziadka w wysokości 1 000 złotych. Natomiast z potwierdzenia przelewu (k. 21) wynikało, że kolejną darowiznę w wysokości 2 000 złotych wnioskodawczynie uzyskała od dziadka 20 marca 2013 roku, a zatem już po opuszczeniu wspólnego mieszkania. Tymczasem z zeznań wnioskodawczynie wynikało, że remont został ukończony do narodzin dziecka.

Jednocześnie Sąd nie dał wiary wnioskodawczynie oraz świadek S. D., że do opuszczenia mieszkania została ona przymuszona agresywnym zachowaniem uczestnika. Fakt taki nie potwierdza przebieg i stanowisko wnioskodawczynie w sprawie o rozwód. Faktycznie uczestnik przyznawał rozdrażnienie wynikające przemęczeniem w pracy, co skutkowało nieporozumieniami w zwykłych sprawach, jednakże małżonkowie zgodnie twierdzili, że w sprawie wspólnego korzystania z mieszkania potrafili się między sobą porozumieć. Ówczesne stanowisko wnioskodawczynie nie przystaje w tym zakresie do dzisiejszego. Brak jest przy tym jakiegokolwiek zgłoszenia niewłaściwego zachowania uczestnika na Policję, lub potwierdzenia twierdzeń przez sąsiadkę, którą przez omyłkę uczestnik miał niepokoić pod wpływem pijackiej omyłki.

Sąd nie dał też wiary zeznaniom uczestnika wskazującym na godzinowy lub ilościowy wkład w remont mieszkania. Po pierwsze w toku procesu o rozwód uczestnik utrzymywał, że przez pół roku pracował dyżurowo po 24 godziny, co nie pozwalałoby mu codziennie poświęcać się remontowi. Podobnie świadek R. A. (2) wskazywała, że uczestnik pracował po trzy – cztery dni w tygodniu po kilka godzin (zeznania świadka k. 139). Nadto uczestnik nie kwestionował ujawnionych w opinii częściowo niedokończonych prac remontowych z okresu 2010 – 2011. Niedokończenie ich do dzisiaj wskazuje na brak samodzielnej umiejętności uczestnika w wykonywaniu prac remontowych. Natomiast twierdzenia uczestnika w tym zakresie nie zostały potwierdzone jakimkolwiek innym dowodem.

Wniosek co do zasady należało uwzględnić.

Małżeństwo wnioskodawczynie i uczestnika postępowania, zawarte 18 września 2010 roku zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 lipca 2013 roku, prawomocnym od 15 sierpnia 2013 roku, i z tym dniem ustała między nimi ustawowa wspólność majątkowa małżeńska.

Zgodnie z przepisem art. 31 ust. 1 k.r. i o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstała między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte zaś wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Na majątek wspólny składają się zatem przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej. Jedynie w ściśle i wyczerpująco wymienionych przez Kodeks rodzinny i opiekuńczy wypadkach, nabyty w czasie trwania ustroju wspólności ustawowej przedmiot majątkowy nie zwiększa stanu majątku wspólnego, lecz staje się z mocy art. 33 k.r. i o. przedmiotem majątku osobistego. Artykuł 31 k.r. i o. wyraża zasadę ogólną, a art. 33 pkt 1-10 k.r. i o. wyjątki od tej zasady. Taki rozkład zasady i wyjątków rozstrzyga wszelkie wątpliwości co do tego, czy konkretny przedmiot majątkowy należy zaliczyć do majątku wspólnego małżonków, czy też osobistego każdego z nich.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy w zasadzie nie zawiera własnych unormowań dotyczących podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową. W art. 46 k.r. i o. znajduje się jedynie odesłanie do przepisów o dziale spadku. Problematykę wspólności majątku wspólnego i jego sądowego podziału normują zatem w sferze materialnoprawnej art. 1035-1046 k.c., przy czym art. 1035 k.c. zawiera kolejne odesłanie, nakazując stosować odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, a w sferze proceduralnej art. 566 i 567 k.p.c. oraz art. 680-689 k.p.c. W art. 688 k.p.c. znajduje się zaś odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o zniesieniu współwłasności, w szczególności do art. 618 § 2 i 3 k.p.c.

Podstawową kwestią w sądowym podziale majątku wspólnego jest ustalenie składu i wartości majątku podlegającego podziałowi. W myśl bowiem art. 684 k.p.c. skład i wartość tego majątku ustala sąd, który określa, jakie przedmioty majątkowe podlegają podziałowi. Zauważyć przy tym należy, iż norma art. 684 k.p.c. nie stwarza dla sądu uprawnień do prowadzenia z urzędu dochodzenia mającego na celu ustalenie, czy i jakie składniki majątku podlegają jeszcze podziałowi oprócz wskazanych przez zainteresowanych w sprawie. Przedmiotem tego podziału winien zaś być, zgodnie z art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r. i o., cały majątek objęty wspólnością.

W rozpoznawanej sprawie w istocie poza sporem pozostawała kwestia składu majątku wspólnego byłych małżonków i wartości składników ruchomych tego majątku. Spór pomiędzy nimi dotyczył natomiast wartości lokalu mieszkalnego oraz rozliczenia nakładów i wydatków poczynionych z majątku osobistego każdego z uczestników na majątek wspólny, jak również rozliczeń z tytułu posiadania rzeczy.

Celem ustalenia wartości lokalu mieszkalnego sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania (...), który wartość własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, według daty na dzień rozvodu stron, ustalił na kwotę 226 150 złotych. Zastrzeżenia pełnomocnika uczestnika zostały wyczerpująco i jasno wyjaśnione w opinii uzupełniającej. Wnioski biegłego w opinii głównej, jak również złożone przez niego wyjaśnienia do zastrzeżeń pełnomocnika uczestnika, uznać należy za logiczne, zgodne z wiedzą powszechną i zasadami doświadczenia życiowego. W konsekwencji w granicach możliwej dla Sądu oceny tej opinii Sąd uznał opinię za pełną i wiarygodną.

Ustalając wartość własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu Sąd nie uwzględnił istniejącego obciążenia hipotecznego, dzieląc się w tej kwestii aktualne stanowisko judykatury. Dokonując podziału majątku wspólnego małżonków, obejmującego nieruchomości obciążoną hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy, sąd zasadniczo ustala jej wartość z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego (por: uchwała Sądu Najwyższego z 28 marca 2019 roku III CZP 21/18). Uczestnik nie wskazał natomiast szczególnych przyczyn, dla których w niniejszej sprawie obciążenie hipoteczne należałoby uwzględnić. W innym judykacie Sąd Najwyższy wyjaśnił również, że rygor artykułu 618 § 3 k.p.c. nie wyłącza dochodzenia między małżonkami roszczenia o zwrot kwoty zobowiązania zabezpieczonego hipoteką, spłaconego przez jednego z nich po uprawomocnieniu się postanowienia o podziale majątku wspólnego (por: uchwała składu 7 sędziów SN z 27 lutego 2019 roku III CZP 30/18).

Sąd ostatecznie więc ustalił, że w skład majątku wspólnego podlegającego sądowemu podziałowi wchodzi: własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w K., o wartości 226 150 złotych oraz stanowiące wyposażenie lokalu ruchomości: komoda – o wartości 600 zł; wieszak wolnostojący - o wartości 200 zł; szafki kuchenne w zabudowie - o wartości 500 zł; stolik ścienny i krzesła - o wartości 300 zł; kuchenka gazowa - o wartości 500 zł; okap - o wartości 200 zł; oświetlenie kuchenne - o wartości 300 zł; łazienkowe szafki wisząca i wolnostojąca - o wartości 400 zł; łazienkowe lustro - o wartości 100 zł; oświetlenie pokojowe - o wartości 200 zł; salonowy komplet wypoczynkowy - o wartości 2000 zł; telewizor Samsung - o wartości 1000 zł; salonowe oświetlenie - o wartości 150 zł; sypialniana garderoba w zabudowie - o wartości 1000 zł; biurko komputerowe - o wartości 300 zł; monitor i głośniki do komputera - o wartości 200 zł; łóże małżeńskie (stelaż z materacem) - o wartości 1300 zł; półki na lampki nocne - o wartości 300 zł; oświetlenie sypialnianie - o wartości 200 zł; lustro – o wartości 150 zł; dziecięce łóżeczko turystyczne - o wartości 100 zł; meblościanka (komoda z półką pod telewizor - o wartości 1000 zł; stół z krzesłami - o wartości 700 zł; dywan - o wartości 300 zł. Ogólna wartość majątku wspólnego wynosi więc kwotę 237 950 zł.

Bezspornym było, że uczestnicy od 2013 roku samodzielnie dysponowali poszczególnymi składnikami majątku. Wnioskodawczyni wyprowadzając się z domu zabrała: lustro; dziecięce łóżeczko turystyczne; meblościankę (komoda z półką pod telewizor); stół z krzesłami; oraz dywan. Pozostałymi składnikami majątku dysponował uczestnik. Strony zgodnie wnosili o dokonanie podziału tego majątku poprzez jego przyznanie stronom według ich obecnego posiadania. Stąd też Sąd kierował się przede wszystkim aktualnym stanem posiadania poszczególnych składników, ich użytecznością, społeczno-gospodarczym, przeznaczeniem oraz stanowiskiem i wolą stron. Ponadto, Sąd miał na względzie zasadę, iż w przypadku, gdy nie jest możliwy podział fizyczny poszczególnych rzeczy stanowiących majątek wspólny, Sąd winien przyznać uczestnikom poszczególne składniki majątku, a dopiero w ostateczności, w braku

możliwości podziału majątku wspólnego zgodnie z wartością udziałów przypadających byłym małżonkom, zasądzić ewentualne dopłaty.

I tak na własność wnioskodawcy zostały przyznane: własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w K., o wartości 226 150 zł, oraz stanowiące wyposażenie lokalu ruchomości: komoda – o wartości 600 zł; wieszak wolnostojący - o wartości 200 zł; szafki kuchenne w zabudowie - o wartości 500 zł; stolik ścienny i krzesła - o wartości 300 zł; kuchenka gazowa - o wartości 500 zł; okap - o wartości 200 zł; oświetlenie kuchenne - o wartości 300 zł; łazienkowe szafki wisząca i wolnostojąca - o wartości 400 zł; łazienkowe lustro - o wartości 100 zł; oświetlenie pokojowe - o wartości 200 zł; salonowy komplet wypoczynkowy - o wartości 2000 zł; telewizor Samsung - o wartości 1000 zł; salonowe oświetlenie - o wartości 150 zł; sypialniana garderoba w zabudowie - o wartości 1000 zł; biurko komputerowe - o wartości 300 zł; monitor i głośniki do komputera - o wartości 200 zł; łóże małżeńskie (stelaż z materacem) - o wartości 1300 zł; półki na lampki nocne - o wartości 300 zł; oświetlenie sypialnianie - o wartości 200 zł, tj. składniki majątku o łącznej wartości 235 700 złotych.

Z kolei wnioskodawczyni na własność zostały przyznane lustro – o wartości 150 zł; dziecięce łóżeczko turystyczne - o wartości 100 zł; meblościanka (komoda z półką pod telewizor - o wartości 1000 zł; stół z krzesłami - o wartości 700 zł; dywan - o wartości 300 zł, tj. składniki majątku o łącznej wartości 2 250 złotych.

Z uwagi na ustaloną równość udziałów uczestników w majątku wspólnym Sąd na podstawie art. 212 § 1 k.c. zobowiązany był do ustalenia wysokości dopłaty przysługującej wnioskodawczyni, w związku z przyznaniem uczestnikowi na własność składników majątkowych, wchodzących dotychczas w skład majątku wspólnego, o większej wartości niż składniki przyznane wnioskodawczyni. Sąd nie znalazł przy tym podstawy do uwzględnienia wniosku forsowanego przez pełnomocnika uczestnika o nierozliczanie wartości ruchomości. Jak wcześniej wskazano, zgodnie z art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r. i o., podziałem winien zostać objęty cały wspólny majątek. Stosownie zaś z art. 212 §2 k.c. rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Przywołany przepis nie daje zatem podstawy nierozliczania wartości rzeczy ze względu na uzgodniony pomiędzy uczestnikami sposób korzystania z poszczególnych jego składników.

Dopłata wyrównująca udział wnioskodawczyni, ze względu na ogólną wartość składników majątkowych wnoszącą 237 950 złotych i przyznaniem uczestnikowi składników majątkowych o wartości 235 700 złotych, wynosi 116 725 złotych. W ostatecznym rozliczeniu należało ją jednak skorygować o rozliczenie wykazanych nakładów dokonanych przez uczestników postępowania z ich majątków osobistych na majątek wspólny. Po takiej też korekcie kwota ta występuje w pkt. V sentencji postanowienia.

Zgodnie z art. 45 § 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Jak wynika z § 2 powołanego przepisu, zwrotu dokonuje się zasadniczo przy podziale majątku wspólnego. Przepis art. 45 k.r.o. reguluje rozliczenia z tytułu wydatków i nakładów poczynionych w czasie trwania wspólności ustawowej. Nie reguluje natomiast rozliczeń pomiędzy małżonkami wydatków i nakładów poczynionych z majątków osobistych na majątek wspólny w czasie od ustania wspólności ustawowej do momentu podziału majątku, których podstawę materialnoprawną stanowią odpowiednio zastosowane przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 195 k.c. i nast.). Podstawę procesową dokonania rozliczeń stanowią art. 567 § 1 w zw. z art. 686 k.p.c. Roszczenie o rozliczenie długów spleconych po ustaniu wspólności majątkowej ma przy tym charakter ściśle procesowy i obowiązuje tu z pełnymi tego konsekwencjami reguła dowodowa wyrażona w art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zgodnie bowiem z zasługującymi na aprobatę poglądami doktryny (tak np. T. Żyżnowski, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, Lex, 2011) i orzecznictwem sądowym rozstrzygnięcie o roszczeniach określanych w art. 686 k.p.c., pozostających w związku z przeprowadzanym działem, nie należą do zakresu podejmowanych z

urzędu przez sąd w postępowaniu o dział spadku (por.: postanowienie SN z dnia 27 stycznia 1970 r., III CRN 527/69, OSNCP 1970, nr 9, poz. 164 i uzasadnienie uchwały SN z dnia 13 lutego 1970 r., III CZP 97/69, OSPiKA 1971, z. 9, poz. 167, z glosą B. Dobrzańskiego).

Uczestnicy postępowania zgłosili żądania rozliczenia nakładów poczynionych przez każdego z nich na majątek wspólny. Wnioskodawczyni wносиła o rozliczenie darowizn otrzymanych od rodziców oraz od dziadka, a przeznaczonej w trakcie trwania wspólności na remont mieszkania, w łącznej wysokości 13 000 złotych. Wносиła również o zasądzenie od uczestnika, na jej rzecz, wynagrodzenia za korzystanie z lokalu mieszkalnego ponad przysługujący mu udział w okresie od czerwca 2013 roku do lipca 2023 r. w wysokości 73 085 złotych. Uczestnik z kolei wносиł o rozliczenie kwoty 26 800 złotych stanowiącej równowartość włożonej przez niego pracy osobistej przy remoncie wspólnego mieszkania, kwoty darowizny otrzymanej od matki i przeznaczonej na nabycie kuchenki wraz z okapem (1 300 złotych) oraz spłaconych przez siebie rat kredytu zaciągniętego wspólnie z wnioskodawczynią na zakup mieszkania wraz z ubezpieczeniem (83 923,35 złotych) kosztu ubezpieczenia kredytu (2 892,99 złotych) uiszczanego czynszu (57 484,30 złotych) oraz ceny energii elektrycznej (4 260,84 złotych) i gazu (3 059,60 złotych). Należy zaznaczyć, iż ciężar dowodu w zakresie ponoszenia nakładów spoczywał na uczestnikach postępowania.

Żądania każdego z uczestników jedynie częściowo zasługiwały na uwzględnienie.

Jak wyżej wskazano strony zasadniczo wykazały otrzymanie darowizn od swoich wstępnych. Wnioskodawczyni otrzymała od swoich rodziców kwotę 10 000 złotych oraz bezspornie od dziadka kwotę 1 000 złotych, które zostały przeznaczone na remont mieszkania. Jednocześnie uczestnik wykazał, że otrzymał od matki kwotę 1 300 złotych z przeznaczeniem na umeblowanie mieszkania. Stosownie do art. 33 pkt 2 kro przedmioty majątkowe nabyte przez darowiznę, należą do majątku osobistego obdarowanego, chyba że darczyńca inaczej postanowił. Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili udzielenie darowizn własnym dzieciom nie wskazując, aby darowane środki miały zasilić majątek wspólny małżonków. W związku z tym należało rozliczyć nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny, wnioskodawczyni w kwocie 11 000 złotych, natomiast uczestnika w kwocie 1 300 złotych.

Ponadto na częściowe uwzględnienie zasługiwało żądanie uczestnika rozliczenia poniesionego przez niego wydatku na spłatę zobowiązania kredytowego, którego spłata została zabezpieczona na hipotecę własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, za okres od ustania wspólności majątkowej małżeńskiej (od 16 sierpnia 2013 roku do dnia 31 lipca 2023 roku) w łącznej kwocie 81 329,73 złotych. Wysokość tej kwoty Sąd ustalił na podstawie przedłożonych dokumentów. Złożył zaświadczenie o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego w okresie od 1 kwietnia 2013 roku do 30 kwietnia 2021 roku na łączną kwotę 59 134,66 złotych (k. 90 – 91) oraz historię operacji na kredycie w okresie od 1 maja 2021 roku – 31 lipca 2023 roku na łączną kwotę 24 788,65 złotych (k. 332-333). Uzasadnione żądanie w ocenie Sądu obejmowało połowę składki sierpniowej 2013 roku (295,82 zł) oraz suma dalszych rat do 31 lipca 2023 roku (81 033,91 zł), razem 81 329,73 złotych, z czego połowę – w kwocie 40 644,88 złotych Sąd nakazał wnioskodawczyni zwrócić uczestnikowi.

W pozostałym zakresie zgłoszone przez uczestników żądania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Uczestnik domagał się uwzględnienia jego wpłat na zobowiązanie kredytowe już od 1 kwietnia 2013 roku. W ocenie Sądu spłata rat kredytu w okresie wspólności majątkowej (do 15 sierpnia 2013 roku) dokonywana była z majątku wspólnego. Uczestnik uzyskiwał dochód z wynagrodzenia za pracę, który w świetle art. 31 § 2 pkt 1 k.r.o. należy zaliczyć do majątku wspólnego, i przeznaczał go na spłatę wspólnego zobowiązania kredytowego.

Uczestnik domagał się podobnie rozliczenia kwoty 26 800 zł stanowiącej równowartość jego pracy osobistej przy remoncie mieszkania. Wniosek ten nie mógł być zaakceptowany wobec wykonywania prac w trakcie trwania małżeństwa oraz przez obydwójga małżonków. Zatem bez oceny szczegółowej żądania należy stwierdzić, że nie nastąpiło przesunięcie korzyści między poszczególnymi majątkami. Dodatkowo powtórzenia wymaga, że uczestnik nie wykazał jakie prace konkretnie wykonał, czy też w jakim czasie je wykonał, natomiast twierdzenia uczestnika oceniane w świetle całości materiału dowodowego budzą wyżej przedstawione już wątpliwości. Należy też zgodzić się z pełnomocnikiem wnioskodawczyni wskazującym – w powołaniu na stanowisko doktryny – na niezasadność żądania,

albowiem w normalnie funkcjonującej rodzinie wysiłek osobistej pracy jednego małżonka rekompensuje wysiłek i trud drugiego w staraniach o utrzymanie dzieci oraz całego gospodarstwa (tak: sędzia K. S. (1) [w:] Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków, red. J. I., wyd. 4, str. 488-489, publ. Lex). W niniejszej sprawie wnioskodawczyni w równym stopniu pomagała przy remoncie, następnie zaszła w ciążę. Remont nie toczył się w oderwaniu od życia rodzinnego. Uczestnicy wspólnie podjęli decyzję o dziecku, któremu nota bene uczestnik między wierszami zapisuje przyszłościowo cały swój majątek. Nie może on zatem zasadnie deprecjonować udziału wnioskodawczyni w remoncie mieszkania, i żądaniem zapłaty określonej kwoty finansowo karać ją za inną (wydaje się cenniejszą) rolę w trakcie remontu.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także żądanie uczestnika rozliczenia kosztu ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia budynków, ponoszonych w okresie kwietnia 2018 roku oraz od 1 maja 2021 roku do 31 lipca 2023 roku (k. 118-119; 334-337). Umowa ubezpieczenia nie stanowi nakładu lub wydatku na rzecz, w rozumieniu przepisów o współwłasności. Uczestnik w żaden sposób nie wykazał związku pomiędzy poniesieniem tego wydatku, a majątkiem wspólnym.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie zasługiwało na uwzględnienie również żądanie rozliczenia wydatków na czynsz w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 lipca 2023 r. (k.92-100; 338-339) oraz kosztów energii elektrycznej w okresie od kwietnia 2018 do lipca 2023 (k. 101-109; 340-341) i gazu w okresie od czerwca 2018 r do lipca 2023 (k. 110-117; 342-343). Okolicznością niekwestionowaną w niniejszej sprawie był bowiem fakt, że w przedmiotowym lokalu jeszcze przed ustaniem wspólności majątkowej zamieszkiwał uczestnik.

Zasadą jest, iż każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli, co stanowi wyraz ustawowego określenia sposobu korzystania z rzeczy wspólnej przewidzianego w art. 206 k.c. Współwłaściciele mogą jednak odmiennie, niż to czyni ustawa, określić sposób korzystania z rzeczy wspólnej zawierając stosowną umowę. Jak wskazuje się w orzecznictwie umowa taka może być zawarta w sposób konkludentny, co oznacza niepisane porozumienie stron, akceptowane od dłuższego czasu (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2013 r., II CSK 459/12). Taka dokładnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, w której strony porozumiały się, godząc się na określony sposób korzystania z rzeczy wspólnej. Zgodnie z tym porozumieniem lokal przy ulicy (...) w O. zajmował uczestnik z wyłączeniem wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni akceptowała taki stan, nie domagała się dopuszczenia do współposiadania.

Skutkiem uzgodnienia rzeczywistego sposobu korzystania z rzeczy przez właścicieli jest to, że ciężary i wydatki związane z rzeczą, z której korzysta dany współwłaściciel z wyłączeniem pozostałych współwłaścicieli, obciążają tylko tego współwłaściciela, ale jednocześnie tylko jemu przypadają pożytki związane z tą rzeczą (uchwała Sądu Najwyższego z 8 stycznia 1980 r., III CZP 80/79, wyrok Sądu Najwyższego z 16 września 2015 r., III CSK 446/14, postanowienie Sądu Najwyższego z 10 listopada 2016 r., IV CSK 46/16). W rezultacie w ocenie Sądu nie było podstaw uwzględnienia kosztów utrzymania lokalu poniesionych przez uczestnika.

Niezasadne okazały się również wnioski wnioskodawczyni, o zasądzenie od uczestnika wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy wspólnej ponad przypadający mu udział oraz o zaliczenie kwoty 2000 złotych otrzymanej od J. D. jako nakład z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

W zakresie pierwszego z wymienionych żądań wnioskodawczyni wskazać należy, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sąd Najwyższy dopuścił możliwość domagania się wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy przez współwłaściciela pozbawionego możliwości korzystania z rzeczy wspólnej. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, że roszczenie to przysługuje w sytuacji bezprawnego pozbawienia współwłaściciela możliwości korzystania z rzeczy (por. uchwała siódmkowa SN z 19 marca 2013 r. III CZP 88/12). W niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie wykazała, aby domagała się dopuszczenia uczestnika do posiadania lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w K.. Jak już wyżej wskazano długi okres od ustania wspólności majątkowej wskazuje przeciwnie, że wyłączone posiadanie lokalu przez uczestnika

było przez nią akceptowane. W takiej sytuacji nie można zasadnie twierdzić o korzystaniu przez uczestnika z lokalu ponad przysługujący mu udział.

Odnosnie darowizny kwoty 2 000 złotych od J. D. wskazać należy, że niewątpliwie wnioskodawczyni otrzymała ją 20 marca 2013 roku, a więc już po swojej wraz z córką wyprowadzce ze wspólnego mieszkania, które bezspornie nastąpiło w styczniu 2013 roku. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że darowizna nie była przeznaczona na cele remontowe wspólnego mieszkania, ale na poprawę świeżo zmienionej sytuacji życiowej wnioskodawczyni.

W konsekwencji powyższych rozstrzygnięć uczestnik winien wyrównać wnioskodawczyni jej udział w majątku wspólnym dopłatą pieniężną w wysokości 116 725 złotych, a także zwrócić jej nakłady w wysokości 11 000 złotych. Łącznie 127 725 złotych. Wnioskodawczyni z kolei winna zwrócić uczestnikowi nakłady w postaci części spłaconego kredytu wysokości 40 644,88 złotych ($\frac{1}{2} \times 81\,329,73$ złotych) oraz 1 300 złotych, łącznie 41 944,88 złotych. Po potrąceniu wzajemnych wierzytelności uczestnik winien zapłacić wnioskodawczyni kwotę 85 780,12 złotych, o czym Sąd orzekł jak w punkcie V rozstrzygnięcia. Sąd określił termin zapłaty na trzy miesiące od uprawomocnienia się orzeczenia jako wystarczający dla zgromadzenia przez uczestnika środków na spłatę wnioskodawczyni.

O kosztach postępowania pomiędzy stronami Sąd orzekł na mocy art. 520 k.p.c., mając na uwadze, że obie strony były w równym stopniu zainteresowane w zakończeniu postępowania i rozliczeniu kwestii majątkowych związanych z rozpadem ich małżeństwa. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 9 sierpnia 2012 r. (V CZ 30/12, LEX nr 1231642) słusznie wskazał, że w tzw. sprawach działowych, do jakich należą sprawy o podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności, nie zachodzi sprzeczność interesów, niezależnie od tego jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie. W takich postępowaniach strony są również w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania, a ich interesy w zasadzie są wspólne, gdyż polegają na wyjściu ze stanu wspólności.

Wobec zwolnienia wnioskodawczyni od kosztów sądowych Skarb Państwa tymczasowo wyłożył środki na koszty opinii. Stąd też na podstawie art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) i art. 520§1 kpc, Sąd obciążył uczestnika połową kosztu opinii biegłego dotyczącej określenia wartości rynkowej lokalu mieszkalnego (bez kosztu opinii określającej wartość prawa najmu) i orzekł, iż w pozostałej części wnioskodawczyni i uczestnik we własnym zakresie ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt VII postanowienia).